

Papież, który nigdy nie istniał: tajemnica Jana XX i czego nas uczy o prawdzie, wierze i rozeznaniu w czasach zamętu | 1

Wstęp: papież, który nigdy nie był

Wyobraź sobie, że ktoś wspomina Ci o „papieżu Janie XX”. Zapewne pomyślisz o Janie XXIII, świętym papieżu Angelo Roncallim. Ale to nie o niego chodzi. **Mówimy o papieżu, który — teoretycznie — miał panować gdzieś między XIII a XV wiekiem... ale w rzeczywistości nigdy nie istniał.**

Ten artykuł to nie powieść Dana Browna ani teoria spiskowa. Mamy do czynienia z rzeczywistym faktem z historii Kościoła: przez wieki na oficjalnych listach papieży znajdował się „Jan XX” — **postać, która w rzeczywistości nigdy nie piastowała urzędu Biskupa Rzymu**. A jednak ten „papież-widmo” przemawia również dziś — **w czasach kryzysu doktrynalnego, chaosu autorytetów i duchowego zamętu**.

Historia Jana XX pokazuje nam, że **nawet w instytucji o Boskim pochodzeniu mogą pojawić się błędy** — ale również, że prawda zawsze wychodzi na jaw, **pomimo cieni i zakłamań**. Uczy nas także, że każdy chrześcijanin jest powołany do życia z otwartymi oczami, mocnym sercem i wiarą zakorzenioną w Chrystusie.

I. Historia papieża-widma: skąd się wziął Jan XX?

1. Kontekst Wielkiej Schizmy Zachodniej

Historia Jana XX splota się z jednym z najbardziej złożonych okresów dziejów Kościoła: **Wielką Schizmą Zachodnią (1378-1417)** — czasem, gdy jednocześnie urzędowało **wielu papieży i antypapieży**, niektórzy w Rzymie, inni w Awinionie. Była to głęboka rana w jedności Mistycznego Ciała Chrystusa.

W tym chaosie doszło do **poważnych pomyłek w chronologii papieży**. Imiona, tytuły, następcy Piotra i uzurpatorzy zostali pomieszani. W tej atmosferze zamętu niektórzy kronikarze i historycy zaczęli **wstawiać do list papieży „Jana XX”, który faktycznie nigdy nie istniał**.

2. Błąd, który trwał wieki

Kiedy **Angelo Giuseppe Roncalli został wybrany papieżem w 1958 roku** i przyjął imię Jan XXIII, wielu było zaskoczonych. Dlaczego nie Jan XXIV, skoro już był Jan XX?

Papież, który nigdy nie istniał: tajemnica Jana XX i czego nas uczy o prawdzie, wierze i rozeznaniu w czasach zamętu | 2

Odpowiedź była prosta: **papież Jan XX nigdy nie istniał.**

Roncalli publicznie wyjaśnił, że po dokładnej analizie historyków i teologów stwierdzono, że **wpisanie Jana XX do papieskiej chronologii było historycznym błędem**, powstałym w czasach chaosu i utrwalonym w kolejnych wiekach.

II. Teologiczne lekcje „papieża, którego nie było”

1. Kościół jest zarazem Boski i ludzki

Ta historia przypomina nam, że **Kościół ma Boskie pochodzenie, ale ludzką strukturę administracyjną**. A tam, gdzie ludzkość, tam i błąd. **Ale Duch Święty nie przestaje go prowadzić.**

„Gdy zaś przyjdzie On, Duch Prawdy, doprowadzi was do całej prawdy.” (J 16,13)

Nawet jeśli ludzie błędzą, **Kościół jako ustanowiona przez Chrystusa instytucja trwa niewzruszony**. I nawet tak osobliwy błąd jak ten z Janem XX w końcu został naprawiony.

2. Potrzeba duchowego rozeznania

Żyjemy dziś w świecie pełnym fake newsów, pogłosek, samozwańczych „proroków” i teorii o tajnych papieżach czy herezjach. W tym kontekście Jan XX staje się **symbolem konieczności autentycznego rozeznania duchowego i poszukiwania prawdy**.

Historyczne zamieszanie wokół jego istnienia ostrzega nas: **nie wszystko, co wydaje się „oficjalne” lub autorytatywne, musi być prawdziwe**. Nasza wiara nie opiera się na plotkach, lecz na Chrystusie i autentycznym Magisterium.

3. Pokora w uznaniu błędów

Historia Jana XX pokazuje też, że **uznanie błędów nie osłabia Kościoła — przeciwnie, oczyszcza go**. Gdy Jan XXIII przyjął imię, pomijając rzekomego poprzednika, wykonał **akt**

Papież, który nigdy nie istniał: tajemnica Jana XX i czego nas uczy o prawdzie, wierze i rozeznaniu w czasach zamętu | 3

historycznej i teologicznej prawdy.

Również my jesteśmy wezwani, by **uznawać swoje błędy, wyznawać je i naprawiać**. Tylko wtedy wzrastamy w prawdzie.

III. Duchowy przewodnik: jak żyć prawdą w czasach chaosu?

Co ta — pozornie marginalna — historia może powiedzieć naszej duchowości? **Więcej, niż się wydaje.**

1. Szukaj prawdy, nawet jeśli boli

Historia Jana XX rzuca wyzwanie: **nie zadowolaj się wygodnymi półprawdami, także w sprawach wiary**. Studiuj, pytaj, pogłębiaj.

Czytaj Katechizm, dokumenty Magisterium, sięgaj po wiarygodne źródła. Nie pozwól, by Twoją wiarę kształtowały tylko emocje lub media społecznościowe.

□ *Codzienne ćwiczenie:* Poświęć codziennie 10 minut na lekturę tekstu Kościoła. Nie improwizuj swojej wiary — zakorzeniaj ją.

2. Rozeznawaj to, co słyszysz

Skoro taki błąd jak Jan XX trwał przez wieki, **tym łatwiej dziś mogą przenikać błędy do homilii, katechez czy religijnych profili w internecie**. Zły jest ojcem kłamstwa i lubi posługiwać się prawdą na pół gwizdka.

□ Święty Paweł ostrzega:

„Albowiem przyjdzie czas, kiedy zdrowej nauki nie będą znosili, ale według własnych pożądlivości będą sobie mnożyli nauczycieli, bo ich uszy świerzbią.” (2 Tm 4,3)

Papież, który nigdy nie istniał: tajemnica Jana XX i czego nas uczy o prawdzie, wierze i rozeznaniu w czasach zamętu | 4

□ *Codzienne ćwiczenie:* Gdy usłyszysz coś, co budzi niepokój — **nie przyjmuj tego bezkrytycznie**. Zadaj sobie pytanie: Czy to zgodne z nauczaniem Kościoła? Czy to głosił Chrystus? Czy to zgodne z Tradycją?

3. Napominaj z miłością

Sprostowanie błędu Jana XX nie wywołało skandalu. Było ciche, pokorne i jednoznaczne. Tak też powinno wyglądać nasze napominanie.

Jeśli widzisz, że ktoś błądzi w wierze — pomóż mu z miłością, nie z pychą. Nie po to, by wygrać dyskusję, ale by ocalić duszę.

□ *Codzienne ćwiczenie:* Znasz kogoś, kto błądzi? Możesz dać mu dobrą książkę, nagranie, cytaty z Biblii? Zrób to. Głoszenie prawdy to akt miłości — jeśli płynie z pokory.

IV. Dzisiejsi „Janowie XX”

Dziś może nie mamy już papieża-widma, ale mamy **wiele „duchowych widm”: puste liturgie, rozwodnione katechezy, kazania bez krzyża.**

Historia Jana XX pokazuje, do czego prowadzi **zastąpienie prawdy przez wygodne półprawdy lub sentymentalizm.**

- Dzisiejszy „Jan XX” to może liturgia estetyczna, ale pozbawiona ducha ofiary.
- Albo katecheza, która unika trudnych tematów: grzechu, piekła, pokuty.
- Albo „duchowość z Instagrama”, w której Bóg jest bez wymagań, wiara bez poświęcenia, Kościół bez walki.

Ale Chrystus nie założył Kościoła, by nas zabawiać — lecz by nas zbawić. A tylko ci, którzy kochają prawdę — nawet trudną — wejdą do życia wiecznego.

Papież, który nigdy nie istniał: tajemnica Jana XX i czego nas uczy o prawdzie, wierze i rozeznaniu w czasach zamętu | 5

Zakończenie: błąd, który nas uczy

W świecie, gdzie nawet oczywistości są kwestionowane, historia Jana XX — **papieża, który nigdy nie istniał** — staje się przypowieścią naszych czasów.

Przypomina, że:

- Prawda nie opiera się na tradycji ludzkiej, lecz na rzeczywistości.
- Autorytet Kościoła jest Boski, lecz jego dzieje są także ludzkie.
- Bóg napomina swoje dzieci nie po to, by je zawstydzić, ale by je uleczyć.

Przed wszystkim uczy, że **każdy chrześcijanin ma żyć z otwartymi oczami, czujnym sercem i rozumem zakorzenionym w Ewangelii, bo tylko prawda wyzwala.**

| „Poznacie prawdę, a prawda was wyzwoli.” (J 8,32)

Modlitwa na zakończenie

**Panie Jezu Chryste,
Ty, który jesteś Wcieloną Prawdą,
wyzwól nas z kłamstw tego świata i półprawd, które zaciemniają Twoje światło.
Daj nam pragnienie prawdziwego poznania i ducha rozeznania w czasach zamętu.
Niech nie wierzymy w kłamstwo, nawet jeśli przybiera ono maskę pobożności.
Pomóż nam zawsze szukać Twojego oblicza,
nawet jeśli oznacza to rezygnację z wygody błędu.
Amen.**